

Tracey Burke

Cyfarwyddwr Cyffredinol / Director General

Y Grŵp Addysg a Gwasanaethau Cyhoeddus
Education and Public Services Group

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Nick Ramsay AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

14 Gorffennaf 2020

Annwyl Mr Ramsay,

Yn dilyn cyfarfod y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus ar 22 Mehefin pan oeddwn yn bresennol, dyma fy ymateb i'r pwyntiau gweithredu a gofnodwyd gan y Clerc.

Yn ogystal, er na chafodd ei gofnodi'n benodol fel pwynt gweithredu, gofynnwyd i mi am lefelau'r galw ar y Gronfa Cymorth Dewisol a gwnaethom ddarparu rhai ffigyrau undydd, ond rwyf bellach yn cynnwys y data tuedd ar gyfer cyflawnrwydd y gallai'r Aelodau ffeindio'n ddefnyddiol.

Hyderaf y byddwch yn rhoi gwybod i mi os bydd y Pwyllgor yn dymuno cael gwybodaeth neu eglurhad pellach.

Yn gywir

Tracey Burke

Parc Cathays • Cathays Park
Caerdydd • Cardiff
CF10 3NQ

Ffôn • Tel 0300 0258047
tracey.burke@gov.wales
Gwefan • website:
www.wales.gov.uk

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Cyfarfod y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus
22 Mehefin 2020
Camau Dilynol

Nodyn ar y cyllid gwerth £57m ar gyfer y Strategaeth Profi, Orlhain a Diogelu ac yn benodol yr elfen yn ymwneud â llywodraeth leol

Neilltuwyd swm o £57m i'r Prif Grŵp Gwariant (MEG) lechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol yn y Gyllideb Atodol Gyntaf ar gyfer yr elfen profi o'r strategaeth Profi, Orlhain, Diogelu. Mae Awdurdodau Lleol yn chwarae rhan hollbwysig, ynghyd â Byrddau lechyd Lleol, yn elfen olrhain y strategaeth. Ar y funud, staff sydd wedi'u hadleoli sy'n creu'r timau olrhain, gyda'r mwyafrif yn dod o awdurdodau lleol, ond wrth i wasanaethau ailagor, bydd angen i'r staff hyn ddychwelyd at eu swyddi gwreiddiol.

Ar hyn o bryd, mae Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda CLILC a'r Byrddau lechyd ar y modeli gofynion staff ar gyfer olrhain a'r cyllid cysylltiedig fydd ei angen. Mae'r modeli'n defnyddio nifer o ragdybiaethau ynghylch y gyfradd R a faint y gall pob aelod o staff ei olrhain. Mae'r cynnydd mewn achosion lleol yn ddiweddar wedi bod yn gyfle i brofi'r system olrhain, a sut y mae timau mewn un ardal yn gallu cynorthwyo eraill ar lefel ranbarthol neu genedlaethol i sicrhau bod y rhwydwaith mor effeithlon ac effeithiol â phosibl.

Mae cyllid ar gyfer diogelu yn destun o gyngor i Weinidogion ar hyn o bryd. Yr elfen hon (diogelu) o'r Rhaglen Profi, Orlhain a Diogelu sydd yn rhan o'm cyfrifoldebau rheoli uniongyrchol. Mae llif gwaith Diogelu yn cael ei arwain gan Gyfarwyddwr yn fy Ngrŵp a'i rôl yw adnabod y gefnogaeth y gallai fod angen ar rai pobl i'w galluogi i hunan-ynysy'n llwyddiannus a sut y gellir darparu'r gefnogaeth.

Sefyllfa ddiweddaraf ceisiadau Cronfa Galedi awdurdodau lleol ar gyfer Ebrill – Mai. (Nid yw data Mehefin ar gael eto)

Mae'r ffigyrau isod yn gostau a dderbyniwyd gan yr Awdurdodau Lleol ym mis Ebrill a Mai. Mae rhai o'r costau uchod yn dal i gael eu hasesu gan banel. Bydd rhai o bosib yn cael eu gwrthod a bydd eraill yn cael eu gohirio wrth geisio derbyn mwy o wybodaeth.

Ar hyn o bryd, rydym yn aros am yr hawliadau gan yr Awdurdodau Lleol ar gyfer mis Mehefin. Unwaith bydd rhain wedi eu derbyn a'u hasesu, fe fyddaf yn anfon yr wybodaeth ddiweddaraf atoch. Rwy'n rhagweld y bydd hi tua diwedd mis Gorffennaf neu ddechrau Awst cyn y byddaf mewn sefyllfa i wneud hyn.

Cyffredinol Y prif feysydd lle y caiff costau eu hawlio hyd yma yw:

- Costau TG er mwyn gallu parhau i weithio gartref a galluogi gwasanaethau i barhau
- Costau goramser ar gyfer gweinyddu grant busnes

- Costau rhedeg canolfannau addysg - goramser staff, Cyfarpar Diogelu Personol (PPE)
- Costau Cyfarpar Diogelu Personol (PPE) ar gyfer gwasanaethau cyngor cyffredinol
- Gofynion cadw pellter cymdeithasol ar gyfer casglu sbwriel
- Gofal cymdeithasol plant.

Y Gronfa Galedi		Y Cyfnod a ariennir	Y Costau a hawliwyd hyd at ddiwedd mis Mai (mae'n bosibl y caiff ffigurau eu haddasu yn sgil ymholiadau sy'n mynd rhagddynt)	Sylwadau
Prydau ysgol am ddim	£40m	30 Awst	£10.4m	Yn dal i ddisgwyl gwariant uwch ym mis Mehefin wrth i systemau ddal i fyny (Mai £7m)
Digartrefedd	£10m	Tan ei fod yn cael ei ddefnyddio'n	£2.4m	Mae cynghorau'n parhau i roi llety i bobl dros dro tra bod llety arall a pheccynnau cymorth yn cael eu datblygu. Noder bod cronfa adfer ychwanegol gwerth £20m ar gael ar gyfer Cam 2 yn ogystal â hyn.
Gofal cymdeithasol	£40m	31 Mai yn wreiddiol, ond bellach 30 Mehefin	£21.4m	Disgwylir yn bydd yn cael ei ddefnyddio'n llawn erbyn diwedd mis Mehefin

Y Gronfa Galedi		Y Cyfnod a ariennir	Y Costau a hawliwyd hyd at ddiwedd mis Mai (mae'n bosibl y caiff ffigurau eu haddasu yn sgil ymholiadau sy'n mynd rhagddynt)	Sylwadau
Darpariaeth ar gyfer marwolaethau ychwanegol	£7m	31 Mawrth 2021	£1.6m	Disgwylir y bydd angen y capasiti ychwanegol tan fis Mawrth 2021, er mwyn darparu ar gyfer cynnydd posibl yn y nifer o farwolaethau ychwanegol dros y gaeaf.
Cyffredinol	£13m	30 Mehefin	£15.5m	Eisoes dros y terfyn cyllid. Wrthi'n ystyried cyllid ychwanegol.
Cyfanswm	£110m		£51.3m	

Yn ogystal â'r £110m sydd ar gael ar gyfer costau ychwanegol i'r Gronfa Caledi, mae £78.5m pellach ar gael gan yr Awdurdodau Lleol ar gyfer colled incwm sy'n dod â chyfanswm y Gronfa Caledi i £188.55m. Rydym nawr yn casglu gwybodaeth gan yr Awdurdodau Lleol ar golled incwm ac yn gweithio'n agos gyda CLILC a Chymdeithas Trysoryddion Cymru ar y manylion. Er enghraifft, mae na wahanol ffyrdd y gall awdurdodau greu incwm yn ogystal ag effeithiau tymhorol.

Esboniad o'r sefyllfa ar y Rhaglen Cyfoethogi Gwyliau Ysgol

Nid oeddwn mewn sefyllfa i ymateb i'r mater hwn yn fanylach yng nghyfarfod y Pwyllgor gan fod Gweinidogion wrthi'n ystyried cyngor ar ymyriadau dros gyfnod gwyliau'r haf. Yn amlwg, nid oeddwn yn gallu rhagdybio eu casgliadau. Ers i mi fod yn bresennol yng nghyfarfod y Pwyllgor, mae cyhoeddiadau pellach wedi'u gwneud gan y Gweinidog Addysg a'r Dirprwy Weinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, ac rwy'n rhoi'r manylion isod.

Mae Gweinidogion Cymru wedi gorfod gwneud rhai penderfyniadau anodd eleni o ganlyniad i'r heriau a ddeilliodd o COVID-19. Mae hyn wedi cynnwys ail-flaenoriaethu'r cyllid a glustnodwyd ar gyfer y Rhaglen Cyfoethogi Gwyliau Ysgol.

Cydnabyddir bod y caledi a wynebwr gan deuluoedd sy'n dibynnu ar brydau ysgol am ddim wedi gwaethgu yn sgil yr argyfwng presennol, ac mae £40miliwn yn cael ei ddarparu mewn cyllid ychwanegol i ymestyn ein darpariaeth prydau ysgol am ddim tan 31 Awst 2020. Ar hyn o bryd, mae dros 90,000 o ddisgyblion yn derbyn darpariaeth prydau ysgol am ddim.

Cydnabyddir hefyd na fydd parhau i ddarparu prydau ysgol am ddim dros wyliau'r haf yn mynd i'r afael ag anghenion ehangach disgyblion megis cymdeithasu gyda'u cyfoedion, gweithgarwch corfforol ac ail-ymgysylltu ag addysg. Drwy weithio'n agos gydag awdurdodau lleol a Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru, byddwn yn edrych i weld a oes cyfleoedd i sefydlu cynlluniau gwyliau drwy'r haf.

Wrth i staff ysgol gymryd hoe haeddiannol dros wyliau'r haf, rydym yn gwneud £1.6m ar gael drwy Gronfa Galedi Frys i alluogi awdurdodau lleol i wella eu cyfleusterau gofal plant a chyfleoedd chwarae i blant a phobl ifanc 5-16 oed a allai fod angen mwy o gefnogaeth dros yr haf. Awdurdodau Lleol sy'n y sefyllfa orau i ddefnyddio gwasanaethau sydd ar gael iddynt i helpu'r rheini sydd fwyaf agored i risg yn eu hardaloedd.

Mae £1m yn ychwanegol wedi cael ei ddyrannu gan y Gweinidog Addysg i ariannu darpariaeth ar gyfer plant a phobl ifanc dros wyliau haf yr ysgol, a fydd yn eu helpu i ail-ymgysylltu ag addysg, a rhoi'r cyfle iddynt gymryd rhan mewn gweithgareddau y maent o bosibl wedi'u colli gan nad ydynt wedi bod yn yr ysgol, megis cymdeithasu gyda'u cyfoedion a gweithgarwch corfforol. Byddwn yn gweithio gyda Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru i benderfynu ar sut i ddyrannu'r cyllid hwn a phennu canllawiau ar gyfer ei ddefnyddio.

Costau cynnal y canolfannau ysgol ac yn benodol dadansoddiad o'r cynnydd mewn costau glanhau

Rydym wedi derbyn ceisiadau gwerth dros £1.25m hyd at ddiwedd mis Mai mewn perthynas ag addysg, gan gynnwys yr hybiau. O fewn y ffigwr hwnnw, mae tua £400k yn ymwneud â glanhau a Chyfarpar Diogelu Personol (PPE), £250k yn ymwneud â darparu bwyd yn y canolfannau, ac mae £600k o gostau staff (mae rhain yn cynnwys staff addysgu a staff cymorth gan gynnwys glanhawyr, yn ymwneud â goramser yn ystod gwyliau'r Pasg a thalu costau sy'n gysylltiedig â salwch, a phobl yn gwarchod.) Cafwyd hefyd rai arbedion ar drafnidiaeth ysgol yn gyffredinol, gan nad oedd gwasanaethau arferol yn rhedeg.

Disgrifiad	Swm y costau a ysgwyddir £
Glanhau / PPE	400,847
Bwyd	260,695
Cyffredinol	1,100
TG	86,697
Adnoddau	19,933
Costau staff	608,275
Trafnidiaeth	114,977
Cyfanswm	1,262,569

Copi o'r canllawiau a'r meini prawf cymhwysedd a ddatblygwyd er mwyn cael gafael ar gyllid ar gyfer yr Ardaloedd Gwella Busnes

Rwy'n atodi Copi o'r canllawiau a'r meini prawf cymhwysedd a ddatblygwyd er mwyn cael gafael ar gyllid ar gyfer yr Ardaloedd Gwella Busnes yn Atodiad A

Cronfa Cymorth Dewisol (DCD)

Yn olaf, er na chafodd ei gofnodi'n benodol fel pwynt gweithredu, gofynnwyd i mi am lefelau'r galw ar y Gronfa Cymorth Deiwisol yn y sesiwn Pwyllgor. Fe wnaethom ddarparu rhai ffigyrau undydd ar y pryd, ond maent bellach wedi eu cynnwys isod, ynghyd â'r data tuedd ar gyfer cyflawnrwydd a allai fod yn ddefnyddiol i'r Aelodau.

Rhwng 18 Mawrth a 9 Gorffennaf, gwnaed 37,459 o Daliadau Cymorth Brys yn gysylltiedig â Covid19 gyda chyfanswm gwerth £2,320,690. Ymhlith y rhesymau sy'n cael eu rhoi dros gyflwyno cais yw: gorfod stopio neu leihau oriau gwaith, oedi wrth hawlio budd-daliadau, a chostau ynni/bwyd uwch (teulu gartref). Mae data wythnosol yn cael ei ddarparu yn Atodiad B i'r llythyr hwn.

Cyhoeddir data DCD mewn perthynas â Covid19 bob dydd Llun a gellir cael mynediad iddo drwy'r ddolen ganlynol pe bai'r Aelodau'n dymuno gwneud yn barhaus

<https://llyw.cymru/data-cryno-am-coronafeirws-covid-19-ar-ymateb-iddo>

Cymerir y data o wybodaeth reoli ac mae'n bosib y caiff ei newid. Nid yw'r data wedi bod drwy'r un prosesau dilysu â'r hyn sy'n digwydd gyda datganiadau ystadeol swyddogol. Fodd bynnag, fe'u darperir i gefnogi tryloywder a dealltwriaeth o'r ymateb i Covid-19 yng Nghymru.

Copi o'r canllawiau a'r meini prawf cymhwysedd a ddatblygwyd er mwyn cael gafael ar gyllid ar gyfer yr Ardaloedd Gwella Busnes

ARDALOEDD GWELLA BUSNES

CRONFA GYMORTH COVID-19 LLYWODRAETH CYMRU
(2020)

NODYN CYFARWYDDYD

Cwmpas ac Amseru

1. Cronfa refeniw yw *Cronfa Gymorth COVID-19 i Ardaloedd Gwella Busnes (2020)* i gefnogi **Ardaloedd Gwella Busnes cymwys o Gymru gydag hyd at 20% o'u incwm ardoll chwarterol¹ am gyfnod o 3 mis.**
2. Llywodraeth Cymru fydd yn gweinyddu'r gronfa, a chaiff ei rhoi fel grant i'r Awdurdod Lleol (ALI) yn ei rôl fel Awdurdod Bilio yr AGB. Yna, bydd yr ALI yn trosglwyddo'r grant i Gyfrif Refeniw yr AGB, drwy'r un system a ddefnyddir eisoes ar gyfer yr Ardoll.
3. Bydd y cyfnod cymwys o 3 mis yn dechrau o'r adeg **pan na fydd yr Ardaloedd Gwella Busnes bellach yn manteisio ar Gynllun Cadw Swyddi y DU** neu o 1 Awst, pa bynnag un sydd hwyraf. Ar 12 Mai, cafodd telerau ac amodau presennol Cynllun Cadw Swyddi y DU ei ymestyn am un mis hyd at ddiwedd mis Gorffennaf, a gyda rhai diwygiadau wedi hynny hyd at fis Hydref: <https://www.gov.uk/government/publications/coronavirus-job-retention-scheme-step-by-step-guide-for-employers.cy>
4. Diben y Gronfa yw darparu ar gyfer costau rhedeg craidd Ardaloedd Gwella Busnes am hyd at 3 mis, er mwyn sicrhau bod staff yn cadw eu swyddi a bod gorbenion yn cael eu talu. **Ni fydd modd i'r gronfa dalu am ddarparu'r prosiect**, oherwydd bernir nad yw hyn yn 'gost graidd'. Disgwylir y bydd yr Ardaloedd Gwella Busnes wedi creu rhywfaint o incwm ardoll ers mis Mawrth 2020 (o'r busnesau hynny oedd yn dal i fasnachu, a sefydliadau cyhoeddus etc) i alluogi rhywfaint o'r gwaith darparu prosiect i gael ei gwblhau os nad yw staff ar ffyrlo.

---

¹Gweler paragraff 7 i gael diffiniad o 'ardoll chwarterol'

5. Mae'r Gronfa ar gael ar gyfer y flwyddyn ariannol hon yn unig - 2020/2021, ac ni fydd yn parhau yn 2021/22.

Cyllid

6. Mae cyllid yn seiliedig ar **hyd at 20% o'r Ardoll chwarterol AGB** am gyfnod o 3 mis i dalu costau rhedeg craidd.
7. At ddiben y gronfa hon, mae'r diffiniad o 'Ardoll chwarterol AGB' yn seiliedig ar y swm a filiwyd yn ystod y flwyddyn ariannol 2019/20 (ac nid y swm a 'gasglwyd' mewn gwirionedd yn y flwyddyn honno, neu'r swm a nodwyd yn nogfen Cynnig yr AGB ar gyfer y flwyddyn ariannol bresennol 2020/21).
8. Ni ddylid defnyddio'r gronfa hon yn lle casglu'r ardoll. Mae Rheoliadau AGB 2015 yn parhau yr un fath mewn perthynas â Bilio:
<http://www.legislation.gov.uk/cy/wsi/2005/1312/contents/made>

Pwy sy'n cael gwneud cais

9. Bydd angen i ymgeiswyr ddangos eu bod yn bodloni'r meini prawf canlynol er mwyn gwneud cais am gyllid:
  - **Nid ydynt yn derbyn cyllid drwy Gynllun Cadw Swyddi y DU ar hyn o bryd –** *Dim ond pan nad ydych yn derbyn cyllid drwy'r Cynllun Cadw Swyddi y bydd y Gronfa hon ar gael i chi. Os ydych yn hawlio drwy'r Cynllun Cadw Swyddi, bydd angen i chi aros tan eich bod yn gorffen derbyn cyllid drwyddo cyn gwneud cais. Rydym wedi annog Ardaloedd Gwella Busnes i fanteisio ar unrhyw gynllun cymorth sydd ar gael yn ystod yr argyfwng hwn, boed hynny gan Lywodraeth Cymru neu Lywodraeth y DU. Ar ôl i'r cynlluniau hynny stopio, bydd y gronfa hon ar agor i chi wneud cais (noder - rhaid i'r cyllid fod yn y flwyddyn ariannol hon);*
  - **A oes angen y cyllid - Eglurwch pam bod angen y cyllid.** *Wrth roi tystiolaeth am hyn, bydd angen i chi gadarnhau: faint o gronfeydd wrth gefn oedd gennych chi ar 31 Mawrth 2020 yn y cyfrif AGB; faint o ardoll a gasglwyd yn ystod y flwyddyn ariannol hon (2020/21) adeg cyflwyno'r cais; a ydych wedi derbyn unrhyw gyllid grant arall gan Lywodraeth Cymru neu Lywodraeth y DU yn ystod pandemig COVID-19.*
  - **Cael cymorth gan yr ALI - Bydd yr ALI yn gweithredu'n unol â'i rôl fel Awdurdod Bilio ac yn trosglwyddo'r cyllid i'r cwmni AGB, felly, rhaid i ni gael eu cymeradwyaeth yn y cais, a bydd gofyn iddynt lofnodi'r Llythyr Cymeradwyo Grant dilynol pe bai'r cyllid yn cael ei gymeradwyo.**

Y Broses Ymgeisio

10. Nid oes dyddiadau agor / cau pendant o ran gwneud cais, gan y bydd pob AGB mewn sefyllfa wahanol, ac felly gwnewch yn siŵr eich bod yn gallu bodloni'r cymhwysedd cyn ymgeisio (paragraff 9).

11. Rhaid i'r cyllid gael ei ymrwymo a'i wario yn y flwyddyn ariannol hon. Bydd swyddogion yn rhoi gwybod i Ardaloedd Gwella Busnes os bydd unrhyw ddiwygiadau i'r amserlen arfaethedig a amlinellir uchod. Ni chaiff y cyllid ei ddyrannu ar sail gystadleuol, ac felly ni fydd ar sail y cyntaf i'r felin.
12. Bydd angen i Gadeirydd neu Is-gadeirydd yr AGB lofnodi'r Ffurflen Gais, a cheisio cymeradwyaeth ac ardystiad gan yr ALI (sydd hefyd angen llofnodi'r Cais) a'i chyflwyno drwy e-bost i'r swyddogion Adfywio².
13. Mae Llywodraeth Cymru yn hyrwyddo dull gweithredu cydweithredol, ac mae'n disgwyl i Ardaloedd Gwella Busnes ac Awdurdodau Lleol gydweithio i gefnogi ei gilydd ac i ddatblygu Cynlluniau Adfer.
14. Caiff cymhwysedd ceisiadau eu hasesu gan Swyddogion Adfywio yn is-adran *Tai a Lleoedd* Llywodraeth Cymru.
15. Bydd swyddogion Adfywio yn rhoi gwybod i'r AGB a'r ALI beth yw statws eu cais. Os caiff ei gymeradwyo, bydd *Llythyr Cymeradwyo Grant* yn dilyn yn fuan, a bydd angen llofnod gan y ddau barti, a'i ddychwelyd i'r swyddogion yn electronig.

Hysbysiad Preifatrwydd

16. Mae'r Ffurflen Gais yn cynnwys Hysbysiad Preifatrwydd sy'n amlinellu ein safbwynt mewn perthynas â deddfwriaeth diogelu data a'r data y gallech eu darparu i ni mewn perthynas â'ch cais am grant. Dyma ddolen at ein hysbysiad preifatrwydd mewn perthynas â grantiau: <https://llyw.cymru/hysbysiad-preifatrwydd-grantiau-llywodraeth-cymru>

Cyfathrebu

17. Rhaid i chi gydnabod y cymorth a gewch gan Lywodraeth Cymru yn yr holl gyhoeddusrwydd, datganiadau i'r wasg a deunydd marchnata a baratoir mewn perthynas â'r Gronfa hon. Rhaid i'r gydnabyddiaeth honno fod ar ffurf a gymeradwyir gennym ni, a rhaid iddi gydymffurfio â chanllawiau brandio Llywodraeth Cymru.
18. Os oes gennych unrhyw adborth neu os hoffech ragor o wybodaeth, cysylltwch â Vanessa Naughton - vanessa.naughton@llyw.cymru neu Deralyn Mawdsley – Deralyn.Mawdsley@llyw.cymru

---

² Gweler y Ffurflen Gais i gael manylion

Y GRONFA CYMORTH DEWISOL

Nifer ddyddiol o Daliadau Cymorth mewn Argyfwng (wythnos sy'n gorffen ar ddydd lau)

● a. Taliadau yn ymwneud â COVID-19 ● b. Taliadau Cymorth Mewn Argyfwng arferol

Ffynhonnell: [Llywodraeth Cymru](#)
Data ar [09/07/20](#)